

Korupce na nejnižší úrovni

Uplácení v Číně: guanxi, korupce s lidskou tváří

Lukáš Helebrandt

Špatně

Na podzim 2003 obdrželo 5 soudců dopis od právníka Zhai Xuejina, který nedávno začal svou kariéru v Pekingu:

Rád bych s Vámi přátelsky spolupracoval ... abychom mohli sdílet profity plynoucí ze soudních procesů. Budu rád, když mě představíte souzeným stranám, a to za těchto podmínek: (1) vymáhaná pohledávka je vyšší než 300 tis. RMB, (2) žalobce ještě nemá právníka, nebo je možné ho vyměnit, (3) je pravděpodobné, že spor vyhraje ... jsem ochoten přenechat Vám 40% zisku jako provizi.

Reakce soudců

- Právník potrestán
- ‘When I received the letter, I found it funny at first but then felt it was over the top. I knew many people tried to engage in guanxi-practice with judges. But the way this lawyer did it is really exceptional’
- **Co udělal špatně?**

Správně

- Kvazi-autobiografie *Celadon (Qingci)* od **Hu Ganga**, majitele aukční síně, odsouzeného za uplácení tří soudců 500 tis. RMB
- Fiktivní pan Zhang, majitel aukční síně spoléhající na zakázky soudů
- Soudce Hou, přímo zodpovědný za výběr aukční síně starající se o pohledávky soudu

- Zhang zjišťuje, že soudce Hou rád pije -> osobně doručuje „likér udržující zdraví se záhadnou afrodiziakální složkou“
- „Je to dárek od přítele a já nepiji, chci ho dát někomu, kdo si ho užije“
- „Ještě to není na trhu, takže neznám cenu, ale za složení a značku zaplatil přítel miliony“
- Ani slovo o zakázce

- Soudci Hou záleží na kaligrafii jeho syna -> Zhang mu bez přeptání zaplatí učitele
- Stává se rodinným přítelem, vyžádá si dva kusy synovy kaligrafie, dá je do dražby a nasměruje kamaráda, aby je vydražil. Výdělek předá soudci.
- *Judge Hou said, 'Tell me the truth. Are you behind this operation?'. Zhang said, 'How is that possible? The auction was not even hosted by my company'. Zhang showed Judge Hou the auction certificate and added: 'I've even deducted 10% off the income on your behalf as auction commission fee. It can stand any investigation'. Zhang put the envelope on the table. Judge Hou asked no further questions.*

- Těsně před tím, než Zhang odešel, nadhodil soudce téma zakázky:
- *‘The court will soon decide to which bidding auction house to give the auction’, the judge said, ‘The selection procedure is not clear yet ...’. Then the judge revealed the name of the manager of the auction applicant. Zhang immediately proposed, ‘How about we go fishing together another day, you, me and Manager Yan (the auction applicant) ... There will be no agenda and no business talk. We just go out and breathe some fresh air. What do you say?’. Hou said, ‘Boss Zhang, it is not like that I am consulting you on anything ... I have never said anything about the auction ... you arrange whatever you want’. Zhang said, ‘Of course, of course’*

Rozdíl mezi dvěma případy

- První nabízí soudci možný budoucí profit, druhý „pozornosti“ bez nároku na oplatu
- První poslal nabídku na špinavý byznys poštou soudcům, které neznal; druhý se o zakázce ani nezmínil
- První bere korupci jako přímou transakci, druhý jako dlouhodobé budování vztahů

Průzkum mezi 100 odsouzenými

- 94% před samotným úplatkem „rozehřálo“ vztahy – dárky nechávají „pocit dluhu“
- „Jakmile je dárek přijat, je napůl hotovo“ – pokud úředník přijme dar, značí to, že je připraven něco nabídnout na oplátku v budoucnu -> volba a předávání dárku je mistrovskou dovedností

Zdroj

Li, Ling, „Performing Bribery in China: guanxi-practice, corruption with a human face“, *Journal of Contemporary China*, Volume 20, Issue 68 (2011): 1-20.